Omgevingsdienst
De Vallei

Aan
Het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst De Vallei

Onderwerp: Programmabegroting 2026-2029

AB

Datum
16 april 2025

Pagina
1

Behandeld door

Bijlage

Geachte leden van het Algemeen Bestuur,

Op grond van de gemeenschappelijke regeling stelt het Dagelijks Bestuur de Programmabegroting 2026-2029 van Omgevingsdienst De Vallei op en stuurt deze voor zienswijze aan provinciale staten en de gemeenteraden. De kaders hiervoor zijn gesteld in de gemeenschappelijke regeling en de kaderbrief 2026 van OddV. Daarin is tevens een verdere concretisering aangegeven van de doorontwikkeling van de OddV en een voorstel voor ombuigingen. Ook is rekening gehouden met de meest recente inflatiecijfers uit het Centraal Economisch Plan.

De gemeenteraden en Provinciale Staten worden in de gelegenheid gesteld om zienswijzen te geven over deze programmabegroting. Het Algemeen Bestuur OddV zal op 17 juli 2025 de eventuele zienswijzen bespreken en de Programmabegroting 2026-2029 vaststellen.

Het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst De Vallei
- gezien het voorstel van het DB van 7 april 2025

BESLUIT:
- de ontwerpbegroting 2026 vast te stellen;
- de meerjarenbegroting voor de jaren 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen;
- de bevoorschotting conform tabel 2 vast te stellen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst De Vallei, 17 juli 2025

_____	_____
de voorzitter	de secretaris
dhr. F. Vermeulen	dhr. H.J. Baakman

Omgevingsdienst De Vallei
Postbus 9024
6710 HM Ede

T 088 – 116 99 00
E info@oddevallei.nl
www.oddevallei.nl

KvK 56714297

Begroting

Meerjarenbegroting 2027 - 2029

Omgevingsdienst
De Vallei

Inhoud

Voorwoord 3
Inleiding 5
Besluit tot vaststelling 6
Bestuur 7
Doorontwikkelen en ombuigen 8
1 Hoofdlijnen van de doorontwikkeling 10
2 Wat is nodig? 14
3 Ombuigen en efficiëntieverbetering 15
4 Integrale aanpak 17
5 Inhoudelijke opgaven 17
Financiën 20
Financieringsmodel 21
Begrotingsrichtlijnen 21
Financiële mutaties 22
Bijdrage per deelnemer 24
Overzicht lasten en baten 25
Programmabegroting 28
Programma's 30
Programma 1 Vergunningverlening 32
Programma 2 Toezicht en handhaving 33
Programma 3 Advies 34
Programma 4 Stelseltaken 35
Programma 5 Projecten 36
Paragrafen 37
Risico's en weerstandsvermogen 38
Kapitaalgoederen 41
Openbaarheid 41
Financiering 41
Bedrijfsvoering 42
Bijlagen 44
Robuuste omgevingsdienst 45
Geprognosticeerde balans 47
Activastaat 48
Overzicht baten en lasten per taakveld 49

Omgevingsdienst
De Vallei

Voorwoord

Omgevingsdienst de Vallei
werkt in opdracht van:

provincie Gelderland

Gemeente Scherpenzeel

gemeente Barneveld

ede

gemeente Nijkerk

gemeente Wageningen

Dit is de ontwerpbegroting 2026 en de meerjarenbegroting 2027 tot en met 2029 van Omgevingsdienst de Vallei (OddV). De kaders hiervoor zijn vastgesteld in de gemeenschappelijke regeling en de Kaderbrief 2026 van OddV.

OddV staat voor een dubbele uitdaging: enerzijds de noodzaak tot door-ontwikkeling om te voldoen aan de robuustheidscriteria, kwaliteitseisen en maatschappelijke opgaven, anderzijds een bezuinigingsopgave (ombuigingen) als gevolg van de financiële situatie van de deelnemende gemeenten. In de Kaderbrief 2026 werden de thema's doorontwikkeling en ombuiging aangeduid met pm (pro memorie). Deze begroting brengt de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2026 samen met de keuzes van het bestuur van OddV over doorontwikkeling en ombuiging. Dit document biedt inzicht in de financiële kaders, prioriteiten en noodzakelijke keuzes om onze organisatie toekomst-bestendig te maken en bij te dragen aan de veranderende financiële positie van de gemeenten.

Samenhang tussen doorontwikkeling en ombuiging

De financiële ruimte van gemeenten neemt af, wat leidt tot een bezuinigings-opgave. Tegelijkertijd wordt van OddV verwacht dat zij haar kwaliteit verbetert en robuuster wordt met specifieke aandacht voor vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA) en de opgaven in het landelijk gebied. Dit vraagt om gebalanceerde keuzes tussen kostenbesparingen en investeringen in kwaliteit en innovatie.

Uitgangspunten van de begroting

Deze begroting is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Versterking van de VTH-taken, met name op het gebied van milieu en ruimtelijke ordening (RO).
- Kostenbeheersing en efficiëntie door optimalisatie van werkprocessen en samenwerking met andere omgevingsdiensten.
- Datagedreven werken en digitalisering, met investeringen in een betere

informatiepositie en innovatieve oplossingen zoals AI en risicomodellen.
- Strategische samenwerking met gemeenten en ketenpartners, gericht op een gedeelde visie en een efficiënt opdrachtgeverschap-opdrachtnemerschap.
- Bezuinigingen op niet-essentiële taken en interne procesoptimalisatie, zonder afbreuk te doen aan wettelijke taken en maatschappelijke impact.

Met deze begroting leggen we de basis voor een robuuste en toekomst-bestendige OddV, waarin efficiëntie en effectiviteit hand in hand gaan met kwaliteit en maatschappelijke waarde.

Met vriendelijke groet,
Namens het Algemeen Bestuur

Floor Vermeulen, voorzitter
Henk-Jan Baakman, secretaris-directeur

Inleiding

In deze ontwerpbegroting 2026 leest u hoe wij, samen met u, ook in 2026 een bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving in onze regio.

Uitgangspunten

De ontwerpbegroting 2026 is gebaseerd op de Kaderbrief 2026 van alle deelnemende gemeenten. Aanvullend zijn de ombuigingen en de doorontwikkeling van OddV geconcretiseerd en is de loon- en prijsinflatiecorrectie geactualiseerd op basis van de meest recente cijfers uit het Centraal Economisch Plan 2025 (CEP).

Financieel resultaat

In de Kaderbrief 2026 was voorzien dat de bijdragen van de deelnemers in 2026 zouden stijgen met € 1,1 miljoen (van € 17,3 miljoen in de begroting 2025, jaarschijf 2026, naar € 18,4 miljoen). Op dat moment konden we nog geen invulling geven aan concrete ombuigingen en was ook niet duidelijk welke financiële gevolgen de versterking van de VTH- taken met zich mee zou brengen.

Samen met onze partners hebben we dit inmiddels kunnen concretiseren. De structurele meerkosten van de doorontwikkeling kunnen worden opgevangen binnen de begroting na toepassing van de voorgestelde ombuigingen. De bijdragen van de deelnemers nemen af tot € 18 miljoen. Een financiële toelichting staat op pagina 26.

Besluitvormingsproces

De ontwerpbegroting 2026 wordt op 3 april 2025 besproken in het Dagelijks Bestuur van OddV. Vervolgens wordt deze aan de gemeenteraden voorgelegd. De gemeenteraden krijgen de gelegenheid om zienswijzen in te dienen op de ontwerpbegroting. Het Algemeen Bestuur van OddV zal op 17 juli 2025 de eventuele zienswijzen bespreken en de begroting 2026 vaststellen.

Leeswijzer

- Eerst gaan we in op de doorontwikkeling en de ombuigingen. We geven uitleg over beide trajecten en hoe deze met elkaar samenhangen.
- Daarna presenteren we de financiële paragraaf met het financieringsmodel, de mutaties, de bijdrage per deelnemer, het overzicht van de lasten en baten en de programmabegroting.
- In het volgende hoofdstuk beschrijven we de verschillende programma's. We geven aan wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en benoemen bijzondere aandachtspunten.
- Vervolgens leest u over de risico's, het weerstandsvermogen, de financiering en de bedrijfsvoering.
- Het document eindigt met de financiële onderbouwingen.

Omgevingsdienst
De Vallei

Vaststelling

Besluit tot vaststelling

Het Algemeen Bestuur van de gemeenschappelijke regeling OddV, bijeen in zijn vergadering van 17 juli 2025;

Gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur van 3 april 2025 aan het Algemeen Bestuur tot vaststelling van de ontwerpbegroting 2026;

Besluit

- De ontwerpbegroting 2026 vast te stellen;
- De meerjarenbegroting voor de jaren 2027-2029 voor kennisgeving aan te nemen;
- De bevoorschotting vast te stellen zoals staat in **tabel 2 op pagina 24**.

Aldus besloten in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van Omgevingsdienst de Vallei op 17 juli 2025.

de voorzitter
dhr. F. Vermeulen

de secretaris
dhr. H.J. Baakman

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was op 31 december 2024:

Deelnemer	Bestuurslid	AB-lid	DB-lid	Functie
Gemeente Barneveld	Dhr. W. (Wim) Oosterwijk	x	x	Lid
Gemeente Ede	Dhr. A. (Arnold) Versteeg	x	x	Lid
Gemeente Nijkerk	Mw. E. (Esther) Heutink-Wenderich	x		Lid
Gemeente Scherpenzeel	Dhr. I. (Izaäk) van Ekeren	x		Lid
Gemeente Wageningen	Dhr. F. (Floor) Vermeulen	x	x	Voorzitter
Provincie Gelderland	Dhr. P. (Peter) Drenth	x		Lid
OddV	Dhr. H.J. (Henk-Jan) Baakman	x	x	Secretaris

Omgevingsdienst
De Vallei

Doorontwikkelen en ombuigen

Omgevingsdienst
De Vallei

Inleiding

OddV staat voor een dubbele opgave:

- Enerzijds moet de organisatie zich doorontwikkelen om te voldoen aan robuustheidscriteria, kwaliteitseisen en maatschappelijke opgaven. De nadruk ligt hierbij op de VTHA-taken: vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies op het gebied van milieu en RO.
- Anderzijds is sprake van een noodzakelijke ombuiging als gevolg van de financiële situatie van de deelnemende gemeenten.

Deze twee trajecten zijn nauw met elkaar verbonden en vragen om een gebalanceerde aanpak. In deze paragraaf wordt toegelicht hoe de doorontwikkeling en de bezuinigingen in samenhang worden uitgewerkt. Het voorstel is om de ombuigingen aan te wenden voor de investering die nodig is voor de doorontwikkeling.

Doorontwikkeling → Programma van Eisen

Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), mede op basis van de aanbevelingen van de commissie Van Aartsen en het Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel, worden steeds hogere kwaliteitseisen gesteld aan de uitvoering van de VTHA-taken. Deze zogenoemde robuustheidscriteria zijn gericht op het versterken van het landelijke stelsel van omgevingsdiensten en het voorkomen van milieuschade.

Keuze van het bestuur

Het bestuur van OddV heeft in september 2024 besloten om te voldoen aan de robuustheidscriteria, met uitzondering van het criterium over de omzet op milieutaken (zie toelichting in **de bijlage Robuuste Omgevingsdienst**). Op basis van een verkenning heeft het bestuur gekozen voor versterking van de uitvoering van milieutaken op regionaal niveau. Hiermee blijven de VTHA-taken op een adequaat en toekomstbestendig niveau en dragen zij bij aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Een fusie om te voldoen aan de omzetnorm voor milieutaken in het kader van een robuuste omgevingsdienst is op dit moment niet aan de orde.

Programma van Eisen

Onder aansturing van een regiegroep is een Programma van Eisen voor de doorontwikkeling opgesteld. Daarbij zijn alle partners van OddV intensief betrokken.

In een oriënterende fase is, met ondersteuning van een extern adviseur, bij alle partners input opgehaald over zowel de inhoud als het proces. Vervolgens is in meerdere co-creatiesessies gezamenlijk gewerkt aan het opstellen van het Programma van Eisen. Er zijn diverse scenario's doordacht en besproken. De regiegroep heeft keuzes gemaakt en een concreet voorstel met financiële dekking voorgelegd aan het bestuur van OddV.

Ombuigingen

De financiële omstandigheden van de deelnemende gemeenten vragen van OddV een bijdrage aan het opvangen van de gevolgen van het zogenoemde 'ravijnjaar' en aan de gewenste ombuigingen. Dit vraagt om duidelijke keuzes van de gemeenteraden en van ons als uitvoeringsorganisatie. Samenwerking en heldere prioritering zijn hierbij essentieel.

Voor het opstellen van de notitie Ombuigingen is een traject doorlopen met de opdrachtgevers. In overleg met hen zijn inhoudelijke prioriteiten bepaald die bestuurlijk worden voorgelegd. OddV heeft daarnaast binnen de bedrijfsvoering voorstellen gedaan voor kostenbeheersing en efficiëntie. De onderbouwing is opgenomen in een aparte bijlage genaamd **Ombuigingen OddV.**

Omgevingsdienst
De Vallei

1. Hoofdlijnen van de doorontwikkeling

OddV is een belangrijke sparringpartner voor gemeenten bij grote ontwikkelingen en strategische opgaven. Om deze rol goed te kunnen vervullen, investeert OddV in het versterken van het strategisch vermogen van de eigen organisatie. Dit leidt niet alleen tot sterkere adviesvaardigheden, maar ook tot steviger bestuurdersadvies en een beter bestuurlijk-ambtelijk samenspel.

OddV is een sterke en efficiënte organisatie die haar taken in nauwe samenwerking met gemeenten en ketenpartners uitvoert. Een essentieel onderdeel van het succes is het versterken van het opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap. Dit is een randvoorwaarde voor het slagen van de samenwerking. Gemeenten en OddV moeten gezamenlijk optrekken met één duidelijke boodschap vanuit zowel bestuurlijk als ambtelijk opdrachtgeverschap. Regiefunctionarissen vervullen hierin een verbindende rol.

OddV levert servicegerichte ondersteuning bij de wettelijke milieutaken en de BRIKS-taken, met oog voor juridische kaders en een effectieve bijdrage aan gemeentelijke opgaven. De dienstverlening aan gemeenten, inwoners en bedrijven staat hoog in het vaandel. Door elkaars kwaliteiten te benutten in de lokale ambities en door gebruik te maken van norm-financiering en effectrapportages (outcome), wordt de samenwerking verder versterkt. De inhoudelijke kwaliteit van de dienstverlening aan gemeenten wordt in de volle breedte versterkt met oog voor politiek-bestuurlijke sensitiviteit.

Voor de uitwerking van de doorontwikkeling onderscheidt OddV drie sporen waarop versterking gewenst is.

Spoor 1: Professionalisering van opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap (samen met de gemeenten)

- Implementatie van de Big 8-cyclus voor effectievere beleidsontwikkeling en uitvoering.
- Versterking van de opdrachtnemersrol, zodat gemeenten en OddV beter samenwerken en beleid en uitvoering beter op elkaar aansluiten.
- Heldere escalatielijnen en afstemming tussen gemeenten en OddV voor een voorspelbare en efficiënte samenwerking.

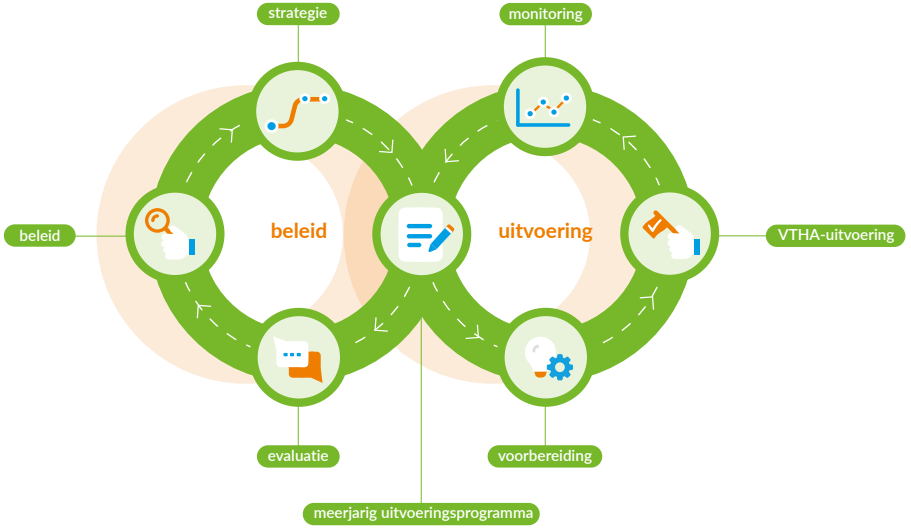

Omgevingsdienst
De Vallei

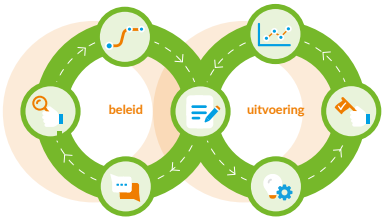

	van	naar
Strategie	Casus en uitvoeringsgericht	Rolneming met een heldere positie en partners in VTH
Meerjarig uitvoeringsprogramma	Financieel gedreven (aantallen en producten)	Inhoudelijk gedreven, programmatische aanpak
	Individueel opdrachtgeverschap	Collectief regionaal opdrachtgeverschap
Voorbereiding	Activiteit georiënteerd	Duidelijke procesafspraken gericht op de keten
VTHA-uitvoering	Individuele professional	Vanuit visie, uniform en voorspelbaar
Monitoring	Tellen (rapporteren)	Tellen en vertellen
Evaluatie	Ongericht op basis van signalen	PDCA: Korte lijn/kort cyclisch - Lange lijn/lang cyclisch
Beleid	Vanuit beleidsgebied	Integraal vanuit opgave en uitvoerbaarheid geredeneerd

De Big-8 cyclus (linksboven) laat zien welke stappen genomen moeten worden voor effectieve beleidsontwikkeling en -uitvoering. De andere afbeelding laat zien wat de huidige situatie is (van) en wat het gewenste toekomstbeeld is (naar).

Omgevingsdienst
De Vallei

Spoor 2: Interne versterking en modernisering van de organisatie

- Overgang van activiteit georiënteerd via proces georiënteerd naar keten georiënteerd met een verbeterde organisatie van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
- Investering in adviescapaciteit om de slagkracht en adviserende rol van OddV te vergroten.
- Digitalisering en innovatie: inzet van kunstmatige intelligentie (AI), risicomodellen en een virtuele collega om efficiënter en effectiever te kunnen werken.
- Datagedreven werken en optimalisatie van de informatievoorziening. Het doel is het genereren van betere monitoringsgegevens voor de doelstellingen van de gemeenten.
- Versterking van het milieutoezicht door toepassing van risicomodellen en gerichte prioritering via toezichtsplannen.
- Verbetering van klantgerichte dienstverlening met transparante communicatie en voorspelbare procedures.

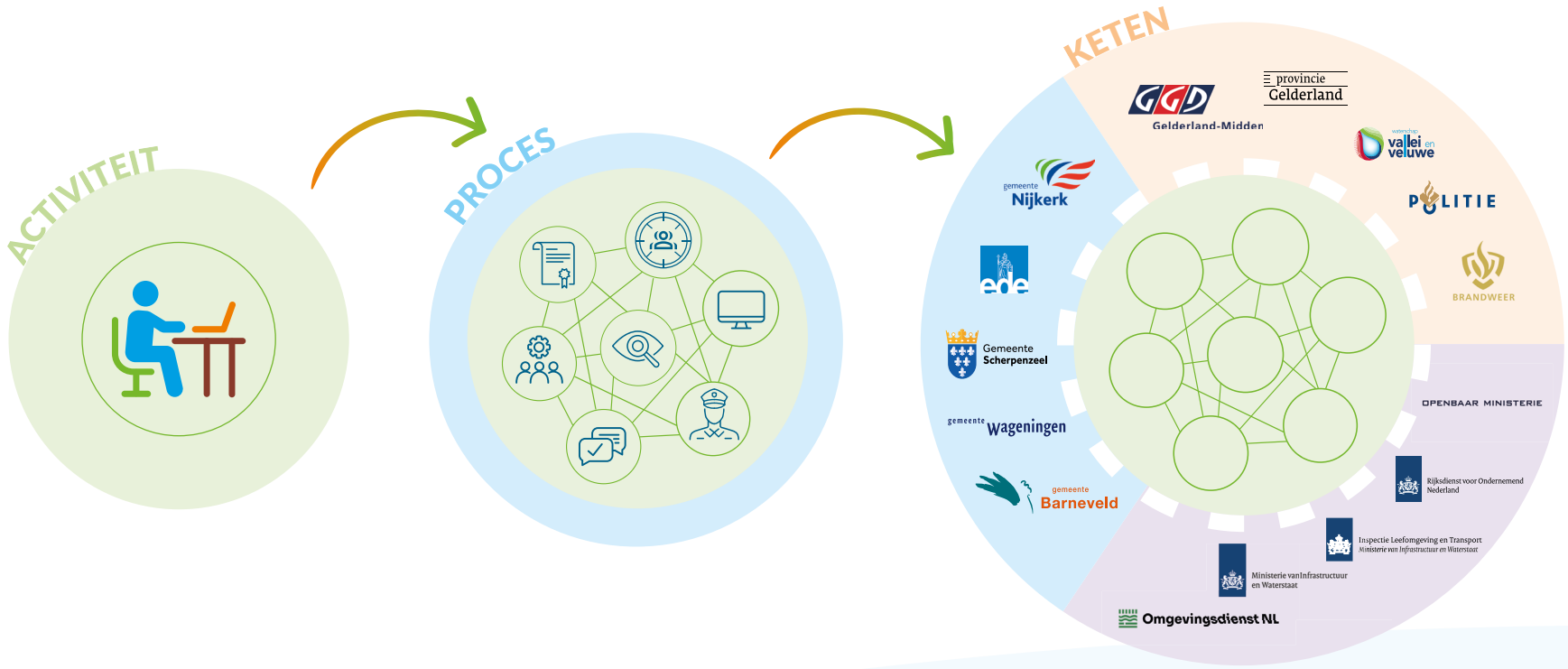

Omgevingsdienst
De Vallei

Spoor 3: Samenwerking met externe ketenpartners

- Versterkte samenwerking met omgevingsdiensten in Gelderland en Overijssel, met andere omgevingsdiensten in Nederland en met ketenpartners. Dit allemaal op basis van een vastgestelde samenwerkingsstrategie.
- Samenwerking met het ministerie van IenW en Omgevingsdienst NL om landelijke beleidsdoelen beter te integreren in de uitvoering.

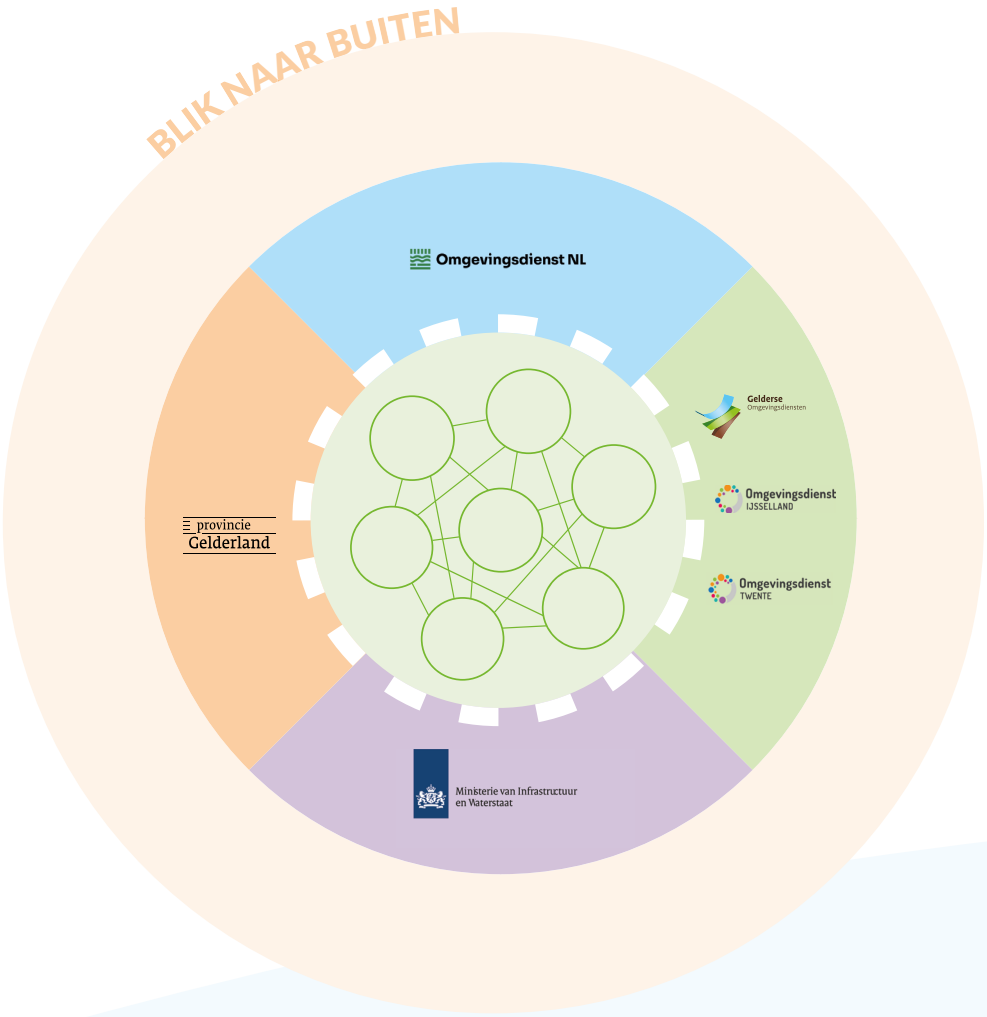

Omgevingsdienst De Vallei

2. Wat is nodig?

Om de doorontwikkeling te realiseren, is onder andere een versterking van de opdrachtnemersrol en een uitbreiding van de adviescapaciteit nodig. Daarnaast is een investering vereist om te voldoen aan de robuustheidscriteria (KPI 3: Innovatie en KPI 5: Sturing/Opleiding; zie toelichting in **bijlage 1, Robuuste Omgevingsdienst**).

Financiële consequenties

Structureel	
Versterking van de opdrachtnemersrol en het accountmanagement, en uitbreiding van de adviescapaciteit. Het bestuur heeft besloten de directie van OddV opdracht te geven de structurele kosten te financieren uit de aanvullende onderzoeken in het kader van ombuigingen.	pm
1% innovatiebudget (KPI 3) uit robuustheidscriteria: €185.000. Dit bedrag is reeds gedekt in de begroting vanaf 2026 en verder.	gedekt
1% aanvullend opleidingsbudget (KPI 5) uit robuustheidscriteria. Dit kan binnen de begroting worden opgevangen door middel van een effectieve toerekening.	gedekt

Incidenteel (2025, 2026, 2027)	**Bedrag (€)**
Informatievoorziening (BI-voorziening, e-depot, integraal middelensysteem, optimalisatie OpenWave)	500.000
Proces doorontwikkeling (begeleiding, AI-onderzoek, procesinrichting, innovatie VTH)	300.000
Totaal incidenteel	**800.000**

Het incidenteel benodigde budget wordt volledig meegenomen in de eerste begrotingswijziging 2025. De middelen die niet in 2025 worden besteed, worden via een bestemmingsvoorstel doorgeschoven naar 2026 en wanneer nodig naar 2027.

3. Ombuigingen en efficiëntieverbetering

De financiële situatie van de deelnemende gemeenten vraagt om structurele ombuigingen. Binnen OddV worden deze gerealiseerd door aanpassing van prioriteiten in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie en door efficiëntieverbeteringen in de organisatie.

In de aparte **bijlage Ombuigingen** wordt dit nader toegelicht. Hierin zijn concrete maatregelen benoemd en besparingsopties opgenomen die nader onderzocht worden.

Ombuigingen OddV

(bedragen in €)

		2026	2027	2028
	Prioriteiten in werk			
1.1	Werkgebonden personenmobiliteit	90.000	90.000	90.000
1.3	Lagere prioriteit voor groene taken	53.000	53.000	53.000
3.1	Minder RO-handhaving door scherpere prioritering	-	100.000	100.000
	Bedrijfsvoering			
5.1	Huisvesting OddV	50.000	50.000	50.000
5.2	Stelseltaken	60.000	60.000	60.000
5.3	Post Onvoorzien	-	100.000	100.000
5.12	Bijstelling inflatiecorrectie op basis van CEP	85.000	85.000	85.000
	Totaal gezamenlijk	**338.000**	**538.000**	**538.000**
	Overig			
6	Nijkerk: prioritering VTH RO/BRIKS op basis van lokale situatie	125.000	125.000	125.000
	Totaal	**463.000**	**663.000**	**663.000**

Omgevingsdienst
De Vallei

Dekking van incidentele kosten

De incidentele kosten in 2025 worden gedekt via onderstaande bronnen:	(bedragen in €)
Incidentele dekking	
Jaarrekeningresultaat 2024 (voornamelijk door incidentele SPUK-financiering.	226.000
Afweging vindt plaats via de besluitvorming over de jaarrekening 2024.)	
Subsidie ministerie van IenW	245.000
Ombuigingen stelseltaken	60.000
Post Onvoorzien 2025	100.000
Voordeel huisvesting 2025	50.000
Bestemmingsreserve	43.000
Totaal incidentele dekking	**724.000**

Als er in 2025 een overschot in de jaarrekening ontstaat, kan dit aanvullend worden ingezet voor de dekking van incidentele kosten. Als dit niet toereikend is, kan het weerstandsvermogen worden aangewend.

Daarnaast worden aanvullende besparingsopties onderzocht (veelal in samenwerking met gemeenten):

	Aanvullende onderzoeken	
1.2	Duurzaamheid: toezicht op energie (Erkende Maatregelenlijst en energielabel C)	pm
4.1	Permanente bewoning van recreatieterreinen	pm
5.4	Werkprocessen	Nihil
5.5	Harmonisatie van werkafspraken met gemeenten	pm
5.6	Archivering en/of introductie van een e-/pre-depot	pm
5.7	Analyse van het gastheercontract	pm
5.8	AI, informatievoorziening en innovatie	pm
5.9	First time fix bij het KCC	pm
5.10, 5.11	Harmonisatie van leges en toerekening van kosten aan leges	pm
5.13	Overige prioriteiten	pm

4. Integrale aanpak: waar komen doorontwikkeling en ombuiging samen?

De kern van deze aanpak is dat ombuigingen niet ten koste mogen gaan van de noodzakelijke versterking van OddV.

Dit betekent:

- Milieutaken worden grotendeels ontzien, gezien de landelijke focus op kwaliteitsverbetering in toezicht en handhaving.
- Digitalisering en innovatie worden ingezet om efficiënter te werken zonder structurele daling van de kwaliteit.
- Procesoptimalisatie en risicogestuurd toezicht zorgen voor een betere inzet van capaciteit en middelen.
- Interne efficiëntieverbeteringen en harmonisatie van werkprocessen dragen bij aan kostenbesparing zonder kwaliteitsverlies.
- Externe financiering en subsidies worden maximaal benut voor innovatie en kwaliteitsversterking.

De fasering van de implementatie zorgt ervoor dat de financiële lasten en de strategische groei van OddV in balans blijven. Dit gebeurt via een stapsgewijze invoering, met een gefaseerde uitbreiding van de advies-capaciteit en verdere digitalisering.

5. Inhoudelijke opgaven

Transitie landelijk gebied

Om de opgaven rond veehouderijen goed het hoofd te kunnen bieden, is het beschikken over betrouwbare data van essentieel belang. OddV is daarom landelijk actief in het versterken van de informatiepositie, onder andere via de uitwisseling van VTH-data met andere organisaties.

Zo wordt een gegevensleveringsovereenkomst (GLO) afgesloten met de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN). Deze overeen-komst gaat over het delen van werkelijke gemiddelde diergegevens bij veehouderijen. Door deze gegevensuitwisseling ontstaat inzicht in de verschillen tussen de vergunde en de werkelijke situatie. Het is van belang dat gemeenten beleid ontwikkelen over hoe om te gaan met grote afwijkingen daartussen – het zogenoemde intrekkingsbeleid.

Structurele consequenties Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb)

In dit onderdeel geven we inzicht in de structurele gevolgen van recente wetswijzigingen voor OddV en haar gemeentelijke partners.

Omgevingswet

Het beleid is, bijvoorbeeld bij de overgang van bestemmings- naar omgevingsplannen, in de meeste gevallen beleidsarm omgezet. De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden. Gemeenten hebben tot 1 januari 2032 de tijd om het tijdelijke deel van het omgevingsplan en andere regelgeving over de fysieke leefomgeving om te zetten naar een nieuw, integraal omgevingsplan. De uiteindelijke consequenties van deze wet zijn nog niet volledig in beeld en worden in de loop van deze overgangsfase steeds duidelijker.

Omgevingsdienst
De Vallei

Onder de Omgevingswet is een groot aantal meldingsplichtige agrarische bedrijven (circa 875 binnen het verzorgingsgebied van OddV) van rechtswege vergunningplichtig geworden. Deze bedrijven moeten voldoen aan rechtstreeks werkende regels uit de Omgevingswet en het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal). In de vergunning zijn daarom geen afzonderlijke voorschriften opgenomen.

Deze uitbreiding leidt momenteel niet tot extra inzet, bijvoorbeeld voor het actualiseren van bestaande milieuvergunningen. Bij wijziging van bedrijfsactiviteiten is echter wél een aanpassing van de vergunning vereist.

Wkb
De invoering van de Wkb voor verbouwingen in gevolgklasse 1 is uitgesteld tot medio 2025 en mogelijk zelfs tot eind 2025. Afstel van dit onderdeel van de wet is ook een reëel scenario.

Dit kan financiële consequenties hebben. Het werk blijft (deels) bij OddV of neemt minder af dan verwacht, terwijl de leges voor verbouwingen niet kostendekkend zijn.

Groei van het bedrijvenbestand en specifieke aanpak voor aandachtsbedrijven

De budgetten worden aangepast op basis van de ontwikkeling van het bedrijvenbestand in de deelnemende gemeenten. Bij de gemeenten Ede, Wageningen en Scherpenzeel leidt dit tot een toename van werkzaamheden, in de gemeente Nijkerk wordt juist een daling verwacht. In Barneveld blijven de werkzaamheden nagenoeg gelijk, zie **bijlage Bijdrage per deelnemer.**

De autonome groei van het bedrijvenbestand wordt gefaseerd verwerkt:
- Ede: € 41.000 in 2026, € 82.000 in 2027, € 123.000 in 2028.
- Wageningen: € 19.000 in 2026, € 38.000 in 2027, € 58.000 in 2028.
- Scherpenzeel: € 8.000 in 2026, € 16.000 in 2027.

Bij het actualiseren van toezichtregimes wordt steeds vaker een specifieke aanpak voor zogenoemde aandachtsbedrijven gehanteerd. Voorheen werden deze VTH-taken uitbesteed aan Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) en Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA), inmiddels voert OddV deze zelf uit.

Groene taken

'Groen' is een belangrijk thema voor onze opdrachtgevers. Dit komt tot uiting in de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie en in bestuurs- en coalitieakkoorden. Groene taken sluiten aan bij de identiteit van omgevingsdiensten en de maatschappelijke opgaven waarvoor wij verantwoordelijk zijn. Hoewel extra inzet voor deze taken logisch is, laat de financiële situatie van OddV het niet toe om de in de Kaderbrief 2026 voorgestelde uitbreiding volledig in de begroting op te nemen. Deze beperking is opgenomen als onderdeel van de ombuigingen.

Omgevingsdienst
De Vallei

Evaluatie ontwikkelbudget en structurele inbedding

De deelnemende gemeenten hebben in de jaren 2023, 2024 en 2025 jaarlijks een ontwikkelbudget van € 200.000 beschikbaar gesteld. Uit de evaluatie blijkt wat met dit budget is bereikt.

Op basis daarvan wordt voorgesteld om het ontwikkelbudget structureel in te zetten voor de doorontwikkeling van OddV. Vanuit de robuustheids-criteria wordt bovendien verwacht dat 1% van de begroting (€ 185.000) wordt besteed aan innovatie.

In de bestuursvergadering van juli 2023 is besloten dat taken die drie jaar of langer worden uitgevoerd, structureel opgenomen worden in de meerjarenbegroting. Dit is inmiddels verwerkt in de Meerjarenbegroting 2025–2028; er is dus geen aanvullend budget nodig.

Permanente bewoning recreatiewoningen Ede

Vanaf 2026 en volgende jaren

In 2024 en 2025 heeft de gemeente Ede incidenteel jaarlijks € 250.000 beschikbaar gesteld voor de aanpak van permanente bewoning van recreatiewoningen. Bij de Perspectiefnota van de gemeente Ede zal het toekomstige beleid op dit onderwerp worden bepaald. De financiele gevolgen worden indien nodig verwerkt via een begrotingswijziging in onze begroting van 2026.

Correctie begroting 2024

Bij de voorbereiding van het Meerjaren Uitvoeringsprogramma (MUP) 2024 is alleen het incidentele budget voor permanente bewoning overgeheveld van projecten naar reguliere taken. Daarbij is per abuis het structurele deel van 2.253 uren niet meegenomen.

Hierdoor is een fout ontstaan in het MUP 2024, die ook structureel te laag is vertaald naar de Meerjarenbegroting 2025–2028. Deze fout moet gecorrigeerd worden.

Toezicht en handhaving – werkgebonden personenmobiliteit

Op 1 juli 2024 is een nieuwe milieubelastende activiteit opgenomen in het Bal. Werkgevers met 100 of meer werknemers zijn sindsdien verplicht om, in het kader van de CO_2-reductiedoelstellingen, gegevens over de werkgebonden personenmobiliteit van hun werknemers aan te leveren bij de RVO. Met deze wetswijziging wordt het basistakenpakket van OddV uitgebreid. OddV is verantwoordelijk voor toezicht en handhaving op deze verplichting. Gezien de financiële situatie heeft het bestuur besloten om de in de Kaderbrief 2026 voorgestelde ophoging niet volledig op te nemen in de begroting. Deze beperking is meegenomen in de ombuigingen.

Financiën

Omgevingsdienst
De Vallei

Financieringsmodel

In juli 2023 heeft het bestuur van OddV een besluit genomen over aanpassingen in de Planning & Control-cyclus. De essentie hiervan is dat de P&C-cyclus van OddV beter aansluit op die van de deelnemende gemeenten. Zo worden onder meer dezelfde uitgangspunten gehanteerd voor inflatiecorrectie, en zijn er afspraken gemaakt over het onderscheid tussen structurele en incidentele taken.

OddV en haar opdrachtgevers hebben ingestemd met een hybride financieringsmodel. Een deel van de taken wordt gefinancierd op basis van inputfinanciering (zoals vaste kosten, milieutoezicht en toezicht op ruimtelijke ordening), terwijl voor vraaggestuurde producten output-financiering van toepassing is. Dit leidt tot de volgende begrotingsrichtlijnen:

Begrotingsrichtlijnen

Dit zijn de algemene financiële uitgangspunten voor het opstellen van de begroting (conform Kaderbrief 2026):

- De begroting 2026 voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).
- De begroting van het jaar 2026 inclusief meerjarenperspectief is structureel sluitend.
- De basis voor de begroting is de Meerjarenbegroting 2025-2028 (jaarschijf 2026), gecorrigeerd met:
  - de structurele effecten van de Meerjarige Uitvoeringsplannen 2025-2028 van OddV;
  - de voorgestelde ombuigingen;
  - de effecten van de doorontwikkeling van de organisatie.
- Voor de loon- en prijsinflatiecorrectie wordt de septembercirculaire gemeentefonds 2024 als uitgangspunt genomen. Deze is gecorrigeerd op basis van het CEP van maart 2025. Voor 2026 wordt een loonindex van 3,6% en een prijsindex van 2,8% gehanteerd.
- Overhead en vaste budgetten voor dienstverlening, milieutoezicht en toezicht op RO worden verdeeld op basis van een vaste partnerbijdrage, uitgaande van de ingezette capaciteit/omzet uit het Meerjarig Regionaal Uitvoeringsplan 2025-2028, exclusief incidentele projecten. Dit voorkomt herverdeeleffecten tussen partners.
- Voor overige, vraaggestuurde taken wordt onderscheid gemaakt tussen:
  - een lager uurtarief voor structurele taken: € 70,32, en
  - een hoger uurtarief voor incidentele taken: € 104,09. Dit hogere tarief is gebaseerd op het gemiddelde inhuurtarief van 2025, gecorrigeerd voor inflatie in 2026.
- Verrekening van productieverschillen bij vraaggestuurde producten vindt niet plaats wanneer het verschil kleiner of gelijk is aan 5% van het totale volume. Als het verschil groter is, vindt verrekening plaats met de betreffende partner vóór vaststelling van het jaarresultaat.
- De verdeling van het jaarresultaat vindt plaats op basis van de verdeling van de vaste kosten.

Omgevingsdienst
De Vallei

tabel 1

Financiële mutaties

Dit zijn de financiële mutaties voor het begrotingsjaar 2026 ten opzichte van de meerjarenbegroting 2025-2028, jaarschijf 2026:

(bedragen in €)	2026	2027	2028	2029
Meerjarenbegroting 2025-2028, jaarschijf 2026, 2027 en 2028	17.356.429	17.356.429	17.356.429	17.356.429
Structurele autonome ontwikkelingen opgenomen in MUP 2025				
Werkgebonden personenmobiliteit	99.342	99.342	99.342	99.342
Groene taken	62.523	62.523	62.523	62.523
Minder uren VV BRIKS	-5.002	-5.002	-5.002	-5.002
Minder uren TZ BRIKS	-10.004	-10.004	-10.004	-10.004
Minder uren Juridisch Advies	-14.241	-14.241	-14.241	-14.241
Minder WOZ	-417	-417	-417	-417
Per abuis fout gecorrigeerde PBW Ede in 2024	226.539	226.539	226.539	226.539
Incidenteel budget PBW Ede	pm	pm	pm	pm
Afweging bij Perspectiefnota Ede	-	-	-	-
Autonome groei bedrijvenbestand (onderzoek Seinstra & Partners) fasering in 3 jaar	43.546	112.032	172.355	172.355
Loon- en prijsinflatie bij Kaderbrief 2026	682.593	685.223	686.973	686.973
Kaderbrief 2026	**18.441.309**	**18.512.425**	**18.574.497**	**18.574.497**

Omgevingsdienst
De Vallei

(bedragen in €)	2026	2027	2028	2029
Ombuigingen				
Minimaal uitvoeren werkgebonden personenmobiliteit	-89.408	-89.408	-89.408	-89.408
Minimaal uitvoeren van groene taken	-53.145	-53.145	-53.145	-53.145
Schrappen van onvoorzien	-	-100.000	-100.000	-100.000
Herprioritering Juridisch Advies en toezicht RO	-	-100.000	-100.000	-100.000
Verlagen exploitatiebudget huisvesting	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Verlagen kosten voor stelsteltaken	-60.000	-60.000	-60.000	-60.000
Lagere loon- en prijsinflatiecorrectie	-85.295	-85.571	-85.247	-85.248
Overig				
Lagere productie voor Nijkerk	-125.000	-125.000	-125.000	-125.000
Meerjarenbegroting 2026-2029	**17.978.461**	**17.849.300**	**17.911.696**	**17.911.696**

Omgevingsdienst
De Vallei

tabel 2

Bijdrage per deelnemer

(bedragen in €)

Omzet per partner	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	2028	2029
Barneveld	5.009.958	5.397.019	5.474.430	5.409.856	5.409.856	5.409.856
Ede	6.879.807	7.920.170	7.543.212	7.498.275	7.540.742	7.540.742
Nijkerk	2.882.200	3.067.549	2.973.465	2.947.954	2.947.954	2.947.954
Scherpenzeel	609.084	665.378	675.585	676.279	676.279	676.279
Wageningen	1.206.258	1.294.489	1.301.435	1.306.659	1.326.587	1.326.587
Provincie Gelderland	9.723	10.080	10.334	10.277	10.277	10.277
Totaal	**16.597.030**	**18.354.686**	**17.978.461**	**17.849.300**	**17.911.696**	**17.911.696**

De meerjarenraming is opgesteld op basis van constante prijzen. Dit betekent dat in de raming nog geen kostenindexatie is verwerkt voor de periode ná het begrotingsjaar. Voor het jaar 2025 is al geanticipeerd op de eerste begrotingswijziging 2025. De deelnemersbijdrage voor de jaren 2026 tot en met 2029 is niet volledig gebaseerd op outputfinanciering, maar kent ook een deels vaste component. Dit onderscheid wordt hieronder weergegeven voor het begrotingsjaar 2026:

tabel 3

Onderscheid in vaste en output gefinancierde financiering

(bedragen in €)

	Barneveld	Ede	Nijkerk	Scherpenzeel	Wageningen	Provincie	Totaal
Vaste financiering							
Vaste kosten*	1.775.871	2.446.971	964.573	219.156	422.177	3.352	5.832.100
Vaste dienstverlening primaire producten	137.057	307.728	100.560	24.683	74.260	6.982	651.270
Milieutoezicht	719.799	967.564	390.324	95.318	150.906	-	2.323.910
Toezicht Ruimtelijke Ordening	126.227	166.997	72.273	12.939	24.542	-	402.979
Outputgestuurde financiering							
Vraaggestuurde producten	2.715.476	3.653.953	1.445.734	323.490	629.550	-	8.768.203
Totaal	**5.474.430**	**7.543.212**	**2.973.465**	**675.585**	**1.301.435**	**10.334**	**17.978.461**

* Een deel hiervan werkt aan het primaire product en maakt geen deel uit van de overhead.

Omgevingsdienst De Vallei

tabel 4

Overzicht lasten en baten

(bedragen in €)

Lasten en overige baten	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Meerjarenbegroting 2027	2028	2029
Salariskosten	10.611.324	14.441.253	12.537.992	12.235.797	12.388.447	12.388.447
Overige personeelskosten	724.705	680.000	848.000	848.000	848.000	848.000
Inhuur van personeel	2.697.281	3.510.655	2.390.469	2.490.504	2.400.250	2.400.250
Uitbesteding aan ODRA en ODRN	116.800	70.000	73.000	73.000	73.000	73.000
Overige materiële kosten	2.268.420	2.218.000	2.365.000	2.265.000	2.265.000	2.265.000
Stelseltaken (saldo van lasten en baten)	246.225	273.978	257.000	257.000	257.000	257.000
Voorziening verlofrechten	403.773	-	-	-	-	-
Subsidies en overige inkomsten	-1.018.575	-2.570.200	-493.000	-320.000	-320.000	-320.000
Onttrekking uit reserves	-	-269.000	-	-	-	-
Deelnemersbijdragen	-16.597.030	-18.354.686	-17.978.461	-17.849.300	-17.911.696	-17.911.696
Resultaat voor bestemming	**-547.077**	-	-	-	-	-

Omgevingsdienst
De Vallei

Toelichting

Salariskosten en externe inhuur

De salariskosten hangen nauw samen met de externe inhuur (de zogeheten ‘flexibele schil’) en zijn bepaald op basis van de werkvraag van de deelnemende partners. Veranderingen in de werkvraag worden opgevangen via deze flexibele inzet.

De verschillen in salariskosten worden vooral veroorzaakt door de toepassing van loonindexatie, personeelsverloop en wijzigingen in de formatie. In de begroting 2025 zijn ook de salariskosten opgenomen van medewerkers die momenteel gedetacheerd zijn bij Omgevingsdienst NL. Dit verklaart het relatief grote verschil. De verwachting is dat deze medewerkers in dienst treden bij Omgevingsdienst NL zodra die organisatie een nieuwe juridische entiteit heeft en zij verhuizen naar een eigen locatie.

Overige personeelskosten

Deze kostenpost omvat onder andere budgetten voor opleidingen, mobiliteit, parkeerkosten en binding/teambuilding. De stijging in deze categorie wordt veroorzaakt door toepassing van de prijsindexatie op de betreffende budgetten.

Uitbesteed aan ODRA en ODRN

Op basis van de stelselafspraken bij de oprichting van het Gelders Stelsel zijn complexe taken op het gebied van handhaving en vergunningverlening belegd bij ODRA en ODRN. Door de toename van het aantal bedrijven en de versterking van de eigen organisatie is OddV inmiddels voldoende robuust om deze taken zelf uit te voeren. Desondanks blijven wij waar nodig gebruikmaken van de expertise van deze diensten.

Overige materiële kosten

Onder deze post vallen de kosten voor het gastheercontract met de gemeente Ede (ICT, financiële administratie, salarisverwerking), en ook huisvestingskosten, software en hardware in eigen beheer, externe adviezen en algemene kantoorkosten. Ook is hier de post ‘onvoorzien’ in opgenomen. De ramingen zijn gebaseerd op historische ervaringscijfers, gecorrigeerd met de loon- en prijsindexatie.

Stelseltaken en bovenregionale samenwerking

Binnen het Gelders Stelsel zijn een aantal programmatische taken bovenregionaal belegd. OddV is verantwoordelijk voor de coördinatietaak van het gehele stelsel en draagt daarnaast financieel bij aan de taken die door Omgevingsdienst Rivierenland, Omgevingsdienst Veluwe en Omgevingsdienst Achterhoek worden uitgevoerd (zoals Portaal & Kenniscentrum, Ketentoezicht, HR en Bestuurlijk Strafbeschikking Milieu).

OddV beheert de gezamenlijke informatievoorziening (I-GO) en het innovatiebudget van het stelsel. Hiervoor ontvangen we bijdragen van de vijf andere Gelderse Omgevingsdiensten. Het innovatiebudget wordt benut voor datakwaliteit. Naar verwachting wordt deze taak op termijn overgenomen door Omgevingsdienst NL, die hiervoor al landelijke initiatieven ontwikkelt. In afwachting hiervan zijn de bijbehorende budgetten alvast geschrapt.

Omgevingsdienst
De Vallei

Subsidies en overige bijdrage derden

Deze post bevat voornamelijk incidentele baten van het Rijk en de provincie. Het gaat hierbij onder andere om inkomsten uit SPUK-regelingen (bijvoorbeeld energiebesparing), bijdragen van UWV en opbrengsten uit detachering van personeel. In 2025 levert de detachering van medewerkers aan Omgevingsdienst NL naar verwachting alleen al ruim € 2 miljoen op. Hier staan uiteraard wel de bijbehorende salariskosten tegenover.

Omzet deelnemende gemeenten en provincie

De deelnemersbijdragen zijn gebaseerd op de uitgangspunten uit de Kaderbrief 2026, aangevuld met de effecten van de ombuigingen en de benodigde budgetten voor de doorontwikkeling van OddV. Voor nadere specificatie wordt verwezen naar het overzicht ‘Incidentele lasten’ in tabel 5.

Omgevingsdienst
De Vallei

Programmabegroting

De verdeling over de programma's is gebaseerd op de indeling zoals deze enkele jaren geleden is vastgesteld binnen het Gelders Stelsel. Het betreft de volgende programma's:

1. Vergunningverlening
2. Toezicht en handhaving
3. Advies
4. Stelseltaken
5. Projecten

De toerekening van lasten en baten vindt plaats op basis van de productieve uren zoals opgenomen in de Kaderbrief 2026. De baten bestaan voornamelijk uit de omzet/deelnemersbijdragen van de aangesloten gemeenten en de provincie. Op grond van het BBV moeten de posten 'onvoorzien' en 'overhead' apart zichtbaar worden gemaakt in de programmabegroting. Deze posten mogen niet worden geïntegreerd in de reguliere lasten van de programma's. Voor 2025 is al rekening gehouden met de eerste begrotingswijziging. Ook is inzicht gegeven in de incidentele lasten en projecten.

tabel 5 **Programmaplan**
(bedragen in €)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Programma 1 Vergunningverlening	4.263.728	4.578.966	4.576.882	4.640.458	4.640.458
Programma 2 Toezicht en handhaving	6.466.002	6.410.082	6.399.223	6.382.641	6.382.641
Programma 3 Advies	1.577.599	1.677.312	1.661.095	1.676.498	1.676.498
Programma 4 Stelseltaken	307.918	293.590	293.590	293.590	293.590
Programma 5 Projecten	1.278.979	-	-	-	-
Overhead	4.729.460	4.918.510	4.918.510	4.918.510	4.918.510
Bedrag onvoorzien	-	100.000	-	-	-
Onttrekking Reserves	-269.000	-	-	-	-
Totale kosten	**18.354.686**	**17.978.461**	**17.849.300**	**17.911.696**	**17.911.696**
Waarvan incidenteel	1.416.000				
Totaal structureel	**16.938.686**	**17.978.461**	**17.849.300**	**17.911.696**	**17.911.696**

Omgevingsdienst
De Vallei

Incidentele lasten

(bedragen in €)

	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Doorontwikkeling 'Programma Vallei Versterkt'	800.000				
Handhaving permanente bewoning verblijfsrecreatie Ede	250.000				
Kernteam vakantieparken Barneveld	11.000				
Waardevol landelijk gebied Barneveld	30.000				
Transitie landelijk gebied Ede	200.000				
Biomassacentrales Ede	80.000				
Padelbanen Scherpenzeel	10.000				
Wageningse Eng	20.000				
Handhaving kamergewijze verhuur	15.000				
Totaal incidenteel	**1.416.000**	-	-	-	-

Programma's

Omgevingsdienst
De Vallei

Inleiding

OddV wil een zichtbare bijdrage leveren aan een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving. Dat doen we door onze wettelijke taken uit te voeren op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving en advies (VTHA). Tot nu toe lag de nadruk vooral op aantallen, zoals het aantal vergunningen, controles en handhavingszaken. De focus verschuift nu steeds meer naar de vraag wat we daarmee bereiken. Deze omslag noemen we de overgang van output naar outcome. Het zichtbaar maken van onze maatschappelijke bijdrage is niet eenvoudig en vraagt om leren en ontwikkelen. In 2026 zetten we hierin een eerste stap met het principe van ‘tellen én vertellen’:

- Tellen gaat over het inzichtelijk maken van aantallen en prestaties.
- Vertellen betekent dat we uitleggen hoe onze inzet bijdraagt aan maatschappelijke opgaven en de kwaliteit van de leefomgeving.

Omgevingsdienst
De Vallei

1. Vergunningverlening

Wat willen we bereiken?
Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
OddV behandelt namens de gemeenten en de provincie de aanvragen voor omgevingsvergunningen. Dat doen we zorgvuldig, op tijd en met oog voor kwaliteit. We zorgen dat vergunningaanvragen binnen de wettelijke termijnen worden afgehandeld. Meldingen beoordelen we op juistheid en volledigheid. Ook geven we informatie waarmee inwoners en bedrijven hun plannen verder kunnen uitwerken. Duidelijke communicatie en goede dienstverlening staan daarbij centraal.

Bijzondere aandachtspunten

De agrarische vergunningverlening wordt steeds complexer en vraagt om zorgvuldige afweging van belangen. In deze dossiers richten we ons extra op duidelijke, voorspelbare en heldere communicatie met alle betrokkenen.

Omgevingsdienst
De Vallei

2. Toezicht en handhaving

Wat willen we bereiken?
Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
OddV houdt namens de opdrachtgevers toezicht op de naleving van wet- en regelgeving op het gebied van bouwen en milieu. Onder toezicht verstaan we het controleren of inwoners en bedrijven zich aan de regels houden. Dat doen we op verschillende thema's:

- toezicht op risicovolle bedrijven;
- branchegericht toezicht;
- bodem, groen en ecologie;
- indirecte lozingen;
- ruimtelijk toezicht;
- huisvesting van arbeidsmigranten;
- signalen van ondermijning;
- de behandeling van klachten.

Als een overtreding niet wordt opgelost, grijpen we in. Waar nodig zetten we juridische stappen. Ook beoordelen we handhavingsverzoeken. We kijken of er echt sprake is van een overtreding, en bepalen dan of handhaving nodig is of dat er een andere oplossing mogelijk is.

Bijzondere aandachtspunten

Sinds 2025 richten we ons minder op het aantal inspecties en meer op de effecten van ons toezicht. We werken planmatig, met toezichtsplannen waarin we concrete doelen vastleggen. Daarbij maken we gebruik van een risicomodel. De doelen zijn gericht op maatschappelijke effecten, zoals energiebesparing, het beperken van uitstoot, het in beeld brengen van zeer zorgwekkende stoffen en het aanpakken van risicovolle milieubelastende activiteiten. De ervaringen uit 2025 nemen we mee in de Big 8-cyclus. Zo bouwen we stap voor stap aan meer outcomegericht toezicht. We maken daarmee de omslag van tellen naar vertellen: we laten niet alleen zien hoeveel we doen, maar ook wat het oplevert voor de leefomgeving.

Omgevingsdienst
De Vallei

3. Advies

Wat willen we bereiken?
Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?
OddV geeft deskundig en praktijkgericht advies op thema's zoals bodem, geluid, monumenten, ecologie en externe veiligheid. We adviseren onze opdrachtgevers bij ruimtelijke ontwikkelingen en ondersteunen ook onze eigen VTH-processen: vergunning-verlening, toezicht en handhaving. Daarnaast geven we juridisch advies. Met deze adviezen helpen we gemeenten en de provincie om de leefomgeving duurzaam te ontwikkelen, in te richten en te beheren.

Bijzondere aandachtspunten

De gemeenten waarvoor OddV werkt, bevinden zich in verschillende fasen van het opstellen van hun omgevingsplannen. Vanuit onze expertise leveren we hieraan input, zowel op beleidsniveau als bij het toepasbaar maken van de regels in de praktijk.

Omgevingsdienst
De Vallei

4. Stelseltaken

Wat willen we bereiken?
Een sterke en doelgerichte samenwerking met andere omgevingsdiensten en ketenpartners in Gelderland en Overijssel, op basis van een gezamenlijke samenwerkingsstrategie.

Wat gaan we daarvoor doen?
De samenwerking tussen omgevingsdiensten volgt het 28-6-1-model:

- De 28 omgevingsdiensten in Nederland voeren hun wettelijke taken zelfstandig en op robuuste wijze uit.
- Waar het effectiever en efficiënter is, wordt samengewerkt op het niveau van zes landsdelen. Gelderland en Overijssel vormen samen het landsdeel Oost.
- Op sommige onderdelen wordt ook landelijk samengewerkt, binnen het verband van Omgevingsdienst NL.
- OddV heeft binnen dit stelsel een coördinerende rol en is verantwoordelijk voor een aantal taken op het gebied van informatievoorziening.

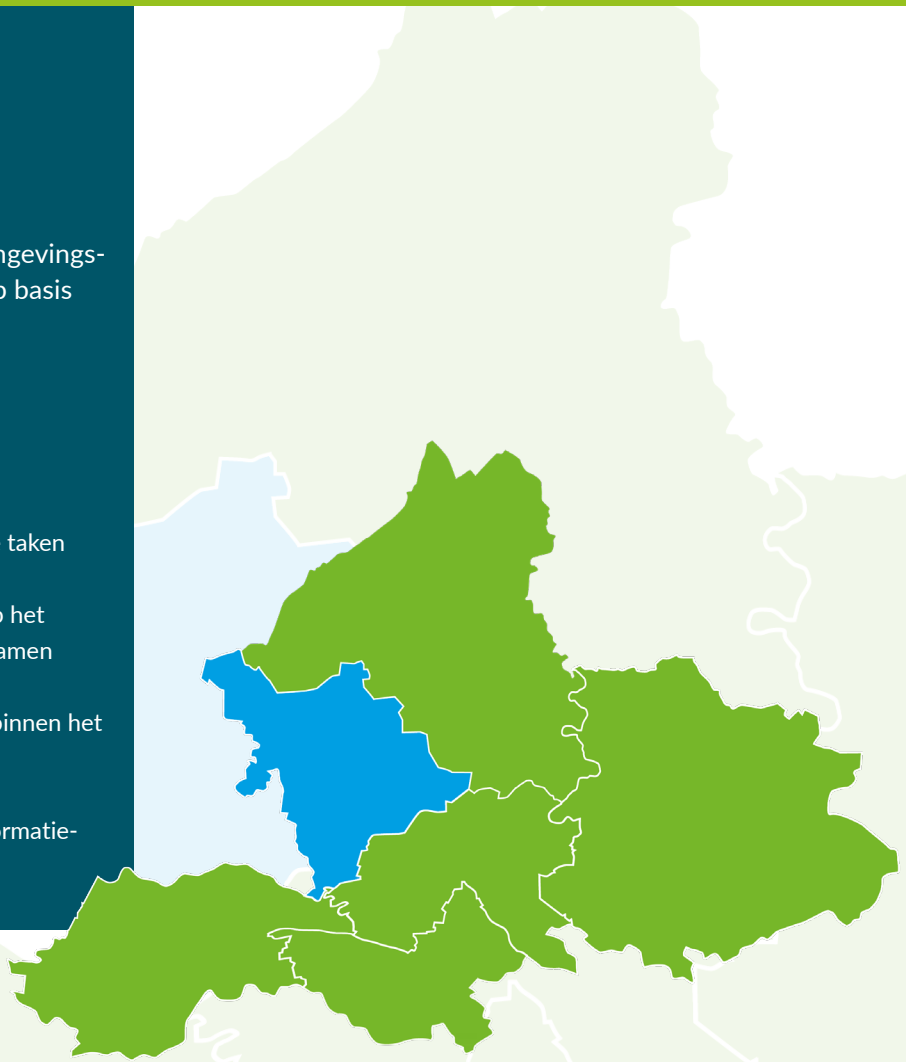

Omgevingsdienst
De Vallei

5. Projecten

Wat willen we bereiken?
Projecten moeten een impuls geven aan nieuwe thema's of opgaven die nog niet goed zijn ingebed in het reguliere werkproces. De initiatiefvoorstellen voor deze projecten komen meestal vanuit de deelnemende partners.

Daarnaast zijn er specifieke financieringsstromen vanuit het Rijk, zoals:

- de Specifieke Uitkering Interbestuurlijk programma Versterking VTH-stelsel (SPUK IBP);
- de Specifieke Uitkering Energiebesparing (SPUK Energiebesparing).

We streven ernaar deze projecten effectief en doelgericht uit te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen?
OddV voert projecten uit die gericht zijn op het behalen van concrete en meetbare resultaten in de leefomgeving.

Omgevingsdienst
De Vallei

Paragrafen

Omgevingsdienst
De Vallei

tabel 6

Risico's en weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in het risicoprofiel, de belangrijkste risico's en het beschikbare weerstandsvermogen van OddV per 1 januari 2025.
(bedragen in €)

Risico's	Bedrag	Kans	Risico
Omzetschommelingen/outputfinanciering	500.000	50%	250.000
Tekort aan gekwalificeerd personeel	500.000	30%	150.000
Hogere inflatie dan opgenomen in de begroting	300.000	50%	150.000
Cybercrime/Datalekken	700.000	20%	140.000
Omgevingswet DSO problemen	200.000	30%	60.000
Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)	200.000	30%	60.000
Wet kwaliteitsborging voor het bouwen	200.000	20%	40.000
Kleinere risico's	400.000	div	37.500
Totaal ingeschatte geïdentificeerde risico's			**887.500**
Benodigd weerstandsvermogen met dempingsfactor 0,6			532.500
Weerstandsvermogen			**31-12-2024**
Algemene reserve			440.000
Beschikbaar weerstandsvermogen			440.000
Conclusie: het weerstandsvermogen is onvoldoende om de risico's op te vangen.			
Weerstandsratio			0,83

Omgevingsdienst
De Vallei

Toelichting

Tekort aan gekwalificeerd personeel
Er is een tekort aan ervaren en gekwalificeerd personeel. Daardoor zijn we deels afhankelijk van inhuurkrachten of onervaren medewerkers die we zelf moeten opleiden. Inhuur is duurder dan vaste medewerkers en het opleiden kost tijd en gaat ten koste van de productiviteit.

Inflatie
Door de hoge inflatie stijgen de kosten van inhuurkrachten en tijdelijke medewerkers extra snel. Ook de cao-onderhandelingen staan onder druk. Bij het opstellen van de begroting 2026 was de uitkomst van de nieuwe cao nog niet bekend. De huidige cao voor gemeenten loopt af op 1 april 2025. In november 2024 zijn de onderhandelingen gestart met de VNG voor een nieuwe cao voor 2025/2026. Om toch met actuele cijfers te kunnen werken, is de loon- en prijsindex voor 2026 gebaseerd op het CEP van februari 2025. Door deze actualisatie achten we het verantwoord om het bijbehorende risicobedrag met € 100.000 te verlagen.

Krappere budgetten gemeenten
De financiële ruimte bij gemeenten staat onder druk. Vooral het zogeheten 'ravijnjaar' 2026 baart zorgen. Dit kan ook gevolgen hebben voor de opdrachten aan OddV.

Problemen met het DSO
De Omgevingswet en de Wkb zijn inmiddels van kracht. Het landelijke systeem voor de Omgevingswet, het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), werkt echter nog niet optimaal. Het systeem wordt als weinig gebruiksvriendelijk ervaren, wat ertoe leidt dat medewerkers van OddV meer ondersteuning moeten bieden bij vergunningaanvragen. Dit kan leiden tot extra benodigde capaciteit of een lagere productiviteit.

Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (DBA)
De Wet DBA regelt wanneer sprake is van een dienstverband of zelfstandigheid. Vanaf 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst strenger handhaven op schijnzelfstandigheid. Organisaties die zelfstandigen inhuren voor werk dat niet zelfstandig wordt uitgevoerd, kunnen boetes en naheffingen krijgen. In het eerste jaar geldt een overgangsregeling: werkgevers krijgen nog geen boete als zij aantoonbaar maatregelen nemen tegen schijnconstructies. Deze wijziging heeft mogelijk financiële gevolgen voor OddV.

Cybercrime en datalekken
Het risico op cyberaanvallen en datalekken is toegenomen. De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid (NCTV) waarschuwt voor een toename van digitale aanvallen én voor bredere vormen van cybercrime, zoals desinformatie. Ook het risico op verlies van persoonsgegevens blijft actueel. Om die reden is dit risico verhoogd.

Wkb
De Wkb is op 1 januari 2024 deels ingevoerd, voor nieuwbouw binnen gevolgklasse 1. De invoering voor verbouwingen binnen deze klasse is opnieuw uitgesteld, mogelijk tot 1 juli 2025. De reden hiervoor is dat er nog onvoldoende inzicht is in de effecten. Omdat de precieze impact op het werk van OddV nog onduidelijk is, blijft dit risico gehandhaafd.

Outputfinanciering
Bij outputfinanciering is de financiering afhankelijk van het werkvolume. Als de vraag lager uitvalt dan begroot, ontstaat een tekort in de dekking van vaste kosten (zoals overhead). Door ontwikkelingen zoals de invoering van de Omgevingswet, de Wkb en de stikstofproblematiek, bestaat het risico op een tijdelijke productiedaling.

Omgevingsdienst
De Vallei

tabel 7

Financiële kengetallen

Onderstaande tabel geeft inzicht in de financiële positie van OddV op basis van kengetallen:

Kengetallen in %:	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Netto schuldquote	0,08%	3,69%	1,71%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	0,08%	3,69%	1,71%
Solvabiliteitsratio	11,2%	42,85%	39,85%
Structurele exploitatieruimte	5,29%	-	-

Toelichting

Schuldquote

Dit toont de verhouding tussen schulden en eigen middelen. Een laag percentage is gunstig. De VNG hanteert 130% als bovengrens. OddV blijft hier ver onder.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft aan in hoeverre OddV aan haar financiële verplichtingen kan voldoen. De VNG ziet een ratio onder de 20% als onvoldoende en boven de 30% als goed. De solvabiliteit van OddV is hiermee ruim voldoende.

Structurele exploitatieruimte

Dit laat zien of OddV op de lange termijn in staat is haar structurele uitgaven te dekken met structurele baten. Een neutrale of positieve waarde is wenselijk. OddV streeft naar een stabiele, neutrale waarde.

Omgevingsdienst
De Vallei

Kapitaalgoederen

Sinds 1 januari 2024 maakt OddV gebruik van een gehuurde kantoorruimte aan het Horapark in Ede. In 2023 is het pand intern grondig verbouwd. Dankzij deze aanpassing voldoet het gebouw aan de eisen van deze tijd én is het duurzaam ingericht. De investering in het inbouwpakket wordt afgeschreven in tien jaar. Voor ICT-kosten geldt een afschrijvingstermijn van vijf jaar (**zie bijlage Activastaat**). De kapitaallasten en exploitatiekosten blijven binnen het budget dat in de begroting is opgenomen voor huisvesting.

Openbaarheid

De Wet open overheid (Woo) is in mei 2022 in werking getreden, met een implementatietermijn die loopt tot en met 2026. Onze verslaggevingsrichtlijnen schrijven voor dat we in de begroting jaarlijks aandacht besteden aan de beleidsvoornemens rond de uitvoering van de Woo. In de jaarstukken wordt vervolgens gerapporteerd over de uitvoering in relatie tot die voornemens. De **passieve informatieplicht** gaat over de behandeling van Woo-verzoeken. Dit onderdeel van de wet is direct van kracht geworden bij de invoering in mei 2022. Sindsdien behandelt OddV deze verzoeken volgens de bepalingen uit de Woo. De ervaringen die we hierbij opdoen, gebruiken we om onze dienstverlening voortdurend te verbeteren. De **actieve informatieplicht** loopt via de deelnemende gemeenten, omdat de taken rondom archivering en publicatie niet aan OddV zijn overgedragen.

Financiering

In het gastheercontract tussen de gemeente Ede en OddV is de treasuryfunctie ondergebracht. Uiteraard blijft OddV eindverantwoordelijk voor het financiële beleid. Vanuit deze treasuryfunctie kunnen middelen worden uitgezet. Het door het Algemeen Bestuur vastgestelde treasurystatuut is hierbij leidend.

Eind 2024 had OddV € 2,6 miljoen ondergebracht bij de centrale overheid. Het betalingsverkeer verloopt uitsluitend via de NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG). We voldoen aan de verplichting om gebruik te maken van schatkistbankieren bij liquide middelen boven de € 1 miljoen. Tot op heden is het niet nodig geweest om leningen aan te trekken. De renterisiconorm is daarom niet van toepassing. We lopen op dit moment geen risico bij rentestijgingen. Dat verandert pas als de liquiditeit van OddV onvoldoende blijkt.

Omgevingsdienst
De Vallei

Bedrijfsvoering

Governance

Het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur van OddV bestaan uit vertegenwoordigers van de deelnemende gemeenten.

Organisatie en personeelsbestand

Organisatieopbouw

OddV is georganiseerd in drie inhoudelijke teams: Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving en Juridisch Advies. Daarnaast is er een team voor Ontwikkeling en Bedrijfsvoering.

Rechtspositie

Medewerkers van OddV vallen onder de cao SGO (Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties) en het Arbeidsvoorwaardenreglement Gelderse Omgevingsdiensten (AVR).

Personeelsbestand

Per 31 december 2024 werken er 134 medewerkers bij OddV (122,0 fte). In 2024 zijn 20 medewerkers ingestroomd en 18 uitgestroomd.

Rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit

Vanaf 1 juli 2024 geldt voor organisaties met meer dan 100 medewerkers een rapportageverplichting over werkgebonden personenmobiliteit. Het ministerie van IenW verzamelt data over de CO_2-uitstoot van zakelijk verkeer en woon-werkverkeer. Het doel is om op termijn een CO_2-plafond voor werkgerelateerde kilometers in te stellen. OddV voldoet aan de rapportageverplichting en gebruikt de verzamelde data om waar nodig het mobiliteitsbeleid te verbeteren.

Arbeidsmarkt

De arbeidsmarkt is krap. Ook OddV ervaart moeite met het werven van gekwalificeerd personeel. We investeren daarom in opleidingstrajecten voor jonge medewerkers en nemen deel aan gezamenlijke wervings-campagnes van de Gelderse Omgevingsdiensten. Toch zal het niet altijd mogelijk zijn alle functies te vervullen.

Gastheercontract

De ICT-infrastructuur, financiële administratie, salarisadministratie en het archief zijn ondergebracht bij de gemeente Ede. OddV is van plan om over te stappen op een geïntegreerde applicatie voor financiën, HR en tijdschrijven. Dit betekent dat een aantal onderdelen van het huidige gastheercontract per 2026 mogelijk anders wordt belegd.

Modernisering bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van OddV is toe aan vernieuwing. De huidige systemen zijn verouderd en sluiten niet meer goed aan op de informatiebehoefte van gemeenten en andere partners. Dit leidt tot onnodige complexiteit en inefficiëntie. Daarom zetten we in op de volgende verbeteringen:

1. Implementatie van een geïntegreerd informatiesysteem

Momenteel maakt OddV gebruik van drie losse systemen voor tijdschrijven, HRM en financiën. Deze systemen zijn arbeidsintensief in gebruik en gevoelig voor fouten. Een geïntegreerd systeem zorgt voor efficiëntere informatie-uitwisseling en besparing van capaciteit. De bedrijfsvoering van OddV is eenvoudiger dan die van de gemeente Ede. Een minder complex en gebruikersvriendelijk systeem is daarom beter passend. Veel andere omgevingsdiensten zijn inmiddels overgestapt op geïntegreerde toepassingen in combinatie met Power BI.

Omgevingsdienst
De Vallei

2. Verbetering van rapportagesystemen
OddV is gestart met de inzet van Power BI voor betere management-informatie. Medewerkers worden hiervoor opgeleid. Het doel is om te komen tot één integraal rapportagesysteem dat actuele en betrouwbare informatie biedt. Zo kunnen we sneller en beter inspelen op veranderingen.

3. Voldoen aan nieuwe wettelijke eisen voor archivering (e-/pre-depot)
OddV gaat voldoen aan de wettelijke eisen voor digitale archivering via een zogenoemd e-depot of pre-depot.

tabel 8 **Organisatiebrede indicatoren**

Indicator	Meting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Kosten externe inhuur:			
Depla-indicator. Kosten inhuur als percentage van totale loonsom en totale kosten externe inhuur	20%	20%	16%
Overheadkosten:			
Depla-indicator. Percentage van totale lasten	24%	26%	26%

Bijlagen

Omgevingsdienst
De Vallei

Robuuste omgevingsdienst

Vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel zijn robuustheidscriteria vastgesteld waaraan omgevingsdiensten moeten voldoen. Deze criteria bevatten eisen op het gebied van minimale omzet voor milieutaken, zodat voldoende professionele medewerkers kunnen worden aangesteld. Daarnaast zijn er eisen met betrekking tot het opleidingsbudget, het ontwikkelbudget en data-analyse. De eisen zijn ondergebracht in zes Kritische Prestatie-indicatoren (KPI's).

KPI 1 | Omzetnorm voor milieutaken

Norm

De omvang van het regionale werkprogramma, gecombineerd met het percentage medewerkers in eigen dienst, bedraagt minimaal € 16,5 miljoen (inclusief overhead en prijspeil 2023), waarbij 80% van de medewerkers in het primaire proces in dienst is van de organisatie.

OddV

Het bestuur heeft op basis van de verkenning van 12 september 2024 gekozen voor een regionale versterking van de uitvoering van milieutaken. Daarmee worden de VTH-taken op een adequaat en toekomstbestendig niveau uitgevoerd (onderdeel van de doorontwikkeling). Het bestuur kiest er op dit moment niet voor om de omzet op milieutaken te vergroten door middel van een fusie.

KPI 2 | Kwaliteitscriteria

Norm

De dienst voldoet aan de geldende kwaliteitscriteria VTH voor zowel de basistaken als de plustaken.

OddV

OddV voldoet aan deze kwaliteitscriteria.

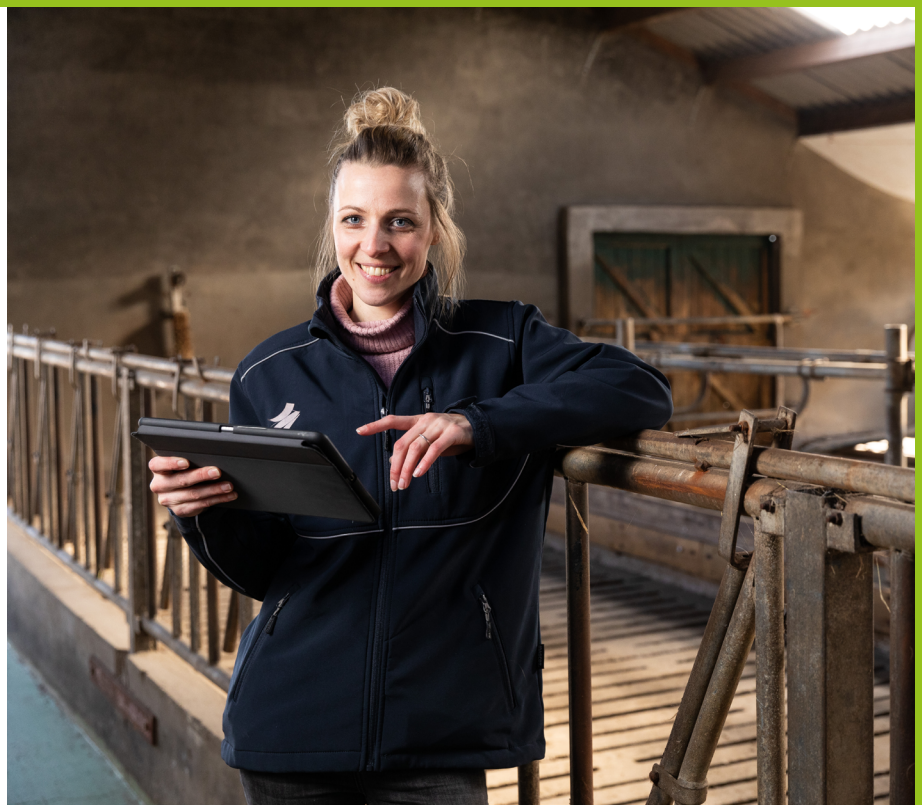

Omgevingsdienst
De Vallei

KPI 3 | Innovatie

Norm

De dienst heeft voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie. Dit blijkt uit de aanwezigheid van een (meerjarige) innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget van minimaal 1% van de begroting.

OddV

Er is voldoende aandacht, capaciteit en budget voor innovatie. Dit blijkt uit de aanwezigheid van een meerjarige innovatieagenda en een vrij besteedbaar innovatiebudget van minimaal 1% van de begroting. Dit is verwerkt in de meerjarenbegroting.

KPI 4 | Weerstandsratio

Norm

De dienst kan risico's en veranderingen in de omvang van het overgedragen takenpakket opvangen door het aanhouden van buffers (weerstandsvermogen). Dit blijkt uit een afdoende algemene reserve voor geïdentificeerde risico's en onverwachte operationele tegenvallers, en expliciete afspraken over uitname, met een weerstandsratio van minimaal 0,8.

OddV

OddV voldoet aan de norm voor de weerstandsratio.

KPI 5 | Sturing en opleiding

Norm

Het ministerie hanteert een norm van 3% van de loonsom als opleidingsbudget.

OddV

OddV heeft op dit moment een opleidingsbudget van 2%. Een uitbreiding met 1% is noodzakelijk. Deze uitbreiding kan binnen de bestaande begroting worden opgevangen door middel van effectieve toerekening.

KPI 6 | Congruentie en samenhang werkgebied

Norm

De dienst past bij de identiteit van het werkgebied en er is sprake van samenhang (coherentie) in het takenpakket en logica in het geografisch werkgebied. De maatschappelijke opgave staat centraal.

OddV

OddV voldoet aan deze KPI.

tabel 9

Geprognosticeerde balans

ACTIVA (bedragen x € 1.000)	31 dec. 2024	31 dec. 2025	31 dec. 2026	31 dec. 2027	31 dec. 2028	31 dec. 2029
Vaste activa						
Investeringen levensduur verlengend	1.039	916	792	669	545	436
Vlottende activa						
Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	7.608	221	270	318	263	372
Liquide middelen	565	100	100	100	100	100
Overlopende activa	191	-	-	-	-	-
Totaal activa	**9.403**	**1.237**	**1.162**	**1.087**	**908**	**908**

PASSIVA (bedragen x € 1.000)	31 dec. 2024	31 dec. 2025	31 dec. 2026	31 dec. 2027	31 dec. 2028	31 dec. 2029
Vaste passiva						
Eigen vermogen	1.053	463	463	463	463	463
- Reserves	*506*	*463*	*463*	*463*	*463*	*463*
- Gerealiseerde resultaat	*547*					
Voorzieningen	749	674	599	524	345	345
Totaal vaste passiva	**1.802**	**1.137**	**1.062**	**987**	**808**	**808**
Vlottende passiva						
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar	2.493	-	-	-	-	-
Overlopende passiva	5.108	100	100	100	100	100
Totaal passiva	**9.403**	**1.237**	**1.162**	**1.087**	**908**	**908**

Omgevingsdienst De Vallei

tabel 10 Activastaat

(bedragen in €)

Omschrijving	Jaar van investering	Jaar van 1e afschrijving	Looptijd	Herinvestering in jaar	Aanschaf waarde	Boekwaarde eind 2024	Aflossing 2025	Boekwaarde eind 2025	Aflossing 2026	Boekwaarde eind 2026
Investering Horapark 4	2023	2024	10	2033	1.180.235,00	1.062.211,50	118.023,50	944.188,00	118.023,50	826.164,50
Vergoeding verhuurder Häst III BV	2023	2024	10	2033	-90.000,00	-81.000,00	-9.000,00	-72.000,00	-9.000,00	-63.000,00
					1.090.235,00	**981.211,50**	**109.023,50**	**872.188,00**	**109.023,50**	**763.164,50**
Beeldschermen 91 stuks	2023	2024	5	2028	72.408,00	57.926,40	14.481,60	43.444,80	14.481,60	28.963,20
					72.408,00	**57.926,40**	**14.481,60**	**43.444,80**	**14.481,60**	**28.963,20**

Omgevingsdienst
De Vallei

tabel 11 Overzicht baten en lasten per taakveld

(bedragen in €)

		2026		2027		2028		2029	
	Taakveld	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**	**Baten**	**Lasten**
Programmaplan									
Programma 1	7.4 Milieubeheer	1.288.491	888.248	1.282.603	886.535	1.280.631	948.428	1.280.631	948.428
Vergunningverlening	8.3 Wonen en bouwen	5.154.797	3.690.718	5.131.240	3.690.347	5.123.353	3.692.029	5.123.353	3.692.029
Programma 2	7.4 Milieubeheer	4.209.037	3.214.107	4.142.800	3.221.410	4.136.432	3.127.615	4.136.432	3.127.615
Toezicht en Handhaving	8.3 Wonen en bouwen	4.777.768	3.195.976	4.755.934	3.177.814	4.838.455	3.255.025	4.838.455	3.255.025
Programma 3	7.4 Milieubeheer	1.521.021	1.001.122	1.514.070	991.442	1.511.743	1.000.636	1.511.743	1.000.636
Advies	8.3 Wonen en bouwen	1.027.348	676.191	1.022.653	669.653	1.021.081	675.863	1.021.081	675.863
Programma 4	7.4 Milieubeheer	400.000	693.590	400.000	693.590	400.000	693.590	400.000	693.590
Stelseltaak	8.3 Wonen en bouwen	-	-	-	-	-	-	-	-
Programma 5	7.4 Milieubeheer	173.000	173.000	-	-	-	-	-	-
Projecten	8.3 Wonen en bouwen	-	-	-	-	-	-	-	-
Overzichten									
Algemene dekkingsmiddelen	0.5								
Overhead	0.4	320.000	5.238.510	320.000	5.238.510	320.000	5.238.510	320.000	5.238.510
Heffing vennootschapsbelasting	0.9								
Bedrag onvoorzien	0.8		100.000						
Kolomtotaal		**18.871.461**	**18.871.461**	**18.569.300**	**18.569.300**	**18.631.696**	**18.631.696**	**18.631.696**	**18.631.696**
Toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves									
Netto totaal		**18.871.461**	**18.871.461**	**18.569.300**	**18.569.300**	**18.631.696**	**18.631.696**	**18.631.696**	**18.631.696**

Omgevingsdienst
De Vallei